

PROGRAM GELİŐTİRME

Program Tasarım Yaklaşımları

EĞİTİM PROGRAMI TASARIMLARI

Bir eğitim programı planlanırken işe öncelikle programın **nasıl olacağını** tasarlamakla başlanır. Bu süreçte şu dört soruya cevap aranmaktadır:

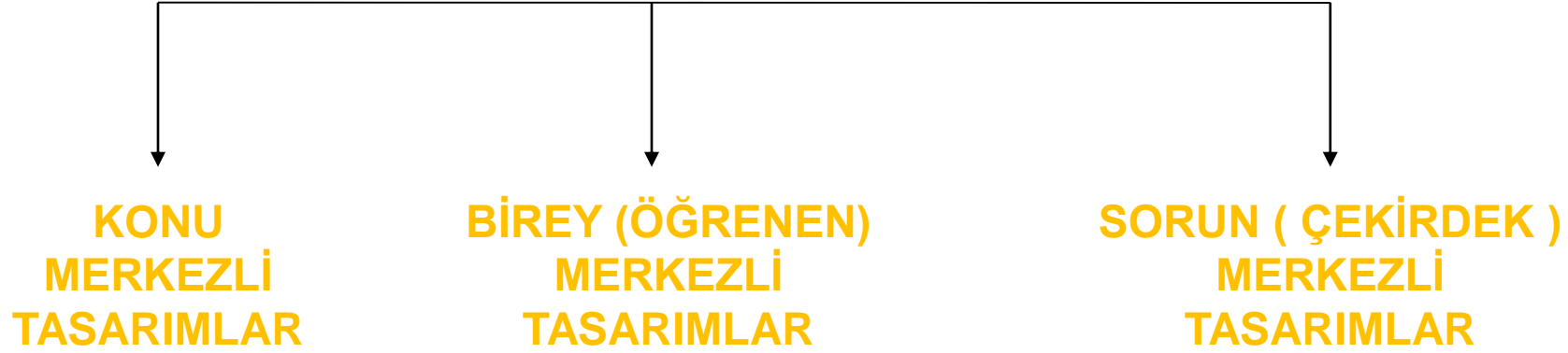
Ne yapılmalıdır?

Konu alanı neleri içermelidir?

Hangi öğrenme stratejileri, kaynak ve etkinlikleri kullanılmalıdır?

Sonuçları değerlendirmek için hangi ölçme teknikleri ve araçlar kullanılmalıdır?

PROGRAM TASARIMI YAKLAŞIMLARI

- Konu Tasarımı
- Disiplin Tasarımı
- Geniş Alanlı Tasarım
- Süreç Tasarımı
- Korelasyon desen (Disiplinler Arası) tasarımı

- Çocuk Merkezli Tasarım
- Yaşantı Merkezli Tasarım
- Romantik (Radikal) Tasarım
- Hümanistik (İnsancıl) Tasarım

- Yaşam Şartları Tasarımı
- Çekirdek (CORE) Tasarımı
- Toplumsal Sorunlar ve Yeniden Kurmacılık Tasarımı

Konu Merkezli Program Tasarımının Genel Özellikleri

1. Programın merkezinde değişmeyen evrensel bilgi vardır. Bilgi uzmanlarca düzenlenir ve öğretilir
2. Konuya ilişkin bilginin kazanılması öğrenme için yeterli görölmektedir.
3. Temeli idealist, realist felsefedir.
4. Eğitim felsefesi ise esasicilik ve daimiciliktir.

1. Konu Merkezli Tasarımlar

a. Konu Tasarımı

b. Disiplin Tasarımı

c. Geniş Alanlı Tasarım

d. Süreç Tasarımı

e. Disiplinler arası

KONU MERKEZLİ	Konu Tasarımı	En eski ve en bilinen yaklaşımdır. Dersler konulara göre düzenlenir. Eğitim programının içeriği konular şeklinde analiz edilerek düzenlenir. Dersler arasında ilişki yoktur. Ürün ağırlıklı değerlendirme yapılır.
	Disiplin Tasarımı	Konu tasarımına karşı oluşturulmuştur. Temelinde gerçek bilginin sınıflandırılması vardır. Eğitim programının içeriği akademik disiplinler üzerinde yoğunlaşır. Dersler birbirinden bağımsızdır.
	Geniş Alan	Disiplin tasarımına karşı oluşturulmuştur. İçeriği benzer olan farklı dersler birleştirilerek yeni bir ders oluşturulur. Hayat Bilgisi, Sosyal bilgiler, Fen ve Teknoloji dersleri bu yaklaşıma örnektir. Ayrıntılı bilgiye yer verilmez.
	Süreç	Her konu için ayrı bir öğrenme ortamı düzenleme yerine tüm konular için ortak bir öğrenme yaşantısı düzenlenir ve ortak bir etkinlik içerisinde işlenir. Zaman, emek ve enerjide tasarrufu da sağlar.
	Disiplinler Arası	Bir konunun farklı derslerde farklı boyutlarıyla ele alınmasıdır. Böylece konular ve etkinlikler arası ilişki kurularak bilginin bütün olarak algılanmasıyla birlikte etkili öğrenme sağlanır. Yeni eğitim programlarında bu yaklaşıma önem verilmektedir.

KPSS/2007

Bir öğretmen "küresel ısınma "konusundan yola çıkarak, Fen ve Teknoloji dersinde ısı ve sıcaklık, Sosyal Bilgiler dersinde ısınmanın sosyal yaşama etkileri, Matematik dersinde sıcaklık artışı ve suların yükselmesi ölçümü, Görsel Sanatlar dersinde de ısınmanın insan yaşamına olan olumsuz etkilerini ele alarak içerik oluşturmuştur.

Buna göre öğretmenin içeriği oluştururken izlediği yaklaşım hangisidir?

- A) Konu merkezli
- B) Disiplinler arası
- C) Probleme dayalı
- D) Modüler
- E) Topluma dayalı

CEVAP: B

2. Öğrenen (Birey) Merkezli Tasarımlar

Bu tasarımlarda, öğrencinin kendi gözlemleri ve yaşantısıyla öğrenme çabasına girmesi temeldir. Öğrenci sürece girdikten sonra ilgi ve ihtiyaçlarına göre öğrenme etkinlikleri belirlenmektedir.. Bu tasarımlar şunlardır:

- a. Çocuk Merkezli Tasarımlar
- b. Yaşantı Merkezli Tasarımlar
- c. Romantik (Radikal) Tasarımlar
- d. Hümanistik Tasarımlar

ÖĞRENEN MERKEZLİ	Çocuk	Öğrenci ilgi ve ihtiyaçları ön plandadır. Program hazırlanmadan önce öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları belirlenir. Yaparak, yaşayarak öğrenme söz konusudur. Program esnektir.
	Yaşantı	Öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarını önceden belirlemek güçtür. Her öğrenci için geçerli olan ortak bir eğitim programı olamayacağını ve eğitimin önceden planlanamayacağını savunur. Program süreç içerisinde hazırlanmalı ve öğrencinin yaşantısından oluşmalıdır.
	Romantik (Radikal)	Günümüzdeki geleneksel okullara karşı çıkarak okulun işlev ve amacının yeniden gözden geçirilmesini savunur. Öğrenci doğası önemlidir ve her öğrenci kendi doğasında sosyalleşmelidir. Geleneksel okulların yapısı ve eğitim programı öğrencilerin zihinsel ve bedensel gelişimini engellemektedir.
	Hümanistik	Davranışçı psikolojiye ve onun ilkelerine göre hazırlanmış eğitim programına karşı çıkar. İnsan davranışlarının basit bir etki tepki ilişkisiyle açıklanamayacağı vurgulanmıştır. Bireysel farklılıklara ve bireysel özelliklere önem ve öncelik verilmektedir.

3. Sorun Merkezli Tasarımlar

Bu program tasarımları; kültürel ve geleneksel değerlerin güçlenmesini sağlamak, ayrıca toplumun halen karşılanmamış ihtiyaçlarına işaret etmesi amacıyla düzenlenmiştir. Temel **vurgusu sorun çözümedir**. Yeniden kurmacılık ilkelerine dayanır.

Sorun merkezli tasarımlar şunlardır:

- a. Yaşantı Şartları Tasarımı
- b. Çekirdek (CORE) Tasarımı
- c. Toplumsal Sorunlar ve Yeniden Kurmacılık Tasarımı

**PROBLEM
MERKEZLİ**

**Yaşam
Şartları**

Bu yaklaşımda programlar öğrencilerin, toplumun değişen yaşam şartlarına uyum sağlamasını kolaylaştırmak amacıyla hazırlanır. Çevre önemlidir.

Çekirdek

Öğrencinin toplumsal sorunları görmesi ve bu konulara eğilmesi temel amaçtır. Programda merkeze alınan sorunsal nitelikte konular vardır. İşbirliğine dayalı öğrenme modellerini temel edinir.

**Yeniden
Kurmacılık**

Program tasarımıyla toplumsal gelişmenin sağlanacağına inanılır. Eğitim sürekli olarak toplumsal değişme ve gelişmeyi sağlamalı, ayrıca sağlıklı değişimi hızlandırıcı özellikte olmalıdır.